

ကနဦးလိုအပ်မှု လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း သင်တန်း

လက်လှမ်းမီမှုနှင့် လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများ

ပါဝင်သည့် အကြောင်းအရာများ

01

လူသားချင်းစာနာမှု
ဆိုင်ရာ
လက်လှမ်းမီမှု

02

လူသားချင်းစာနာမှု
ဆိုင်ရာ
စည်းမျဉ်းများ

03

လူသားချင်းစာနာမှု
ဆိုင်ရာ
လက်လှမ်းမီမှုနှင့်
စည်းမျဉ်းများ၏
ဆက်စပ်မှု

လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုအကူအညီများ ပေးအပ်နိုင်မှု (humanitarian access)

အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက် - Humanitarian access ဟူသည် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု လုပ်ဆောင်သူများမှ အရေးပေါ်အခြေအနေကြောင့် ထိခိုက်ခံစားရသူများထံ ရောက်ရှိကူညီ ပေးနိုင်စွမ်းနှင့် သက်ဆိုင်သလို ထိခိုက်ခံစားရသူများမှ လူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှု အကူအညီများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီရယူနိုင် စွမ်းနှင့်လည်း သက်ဆိုင်ပါသည်။

သင့်အား အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများထံ လက်လှမ်းမီရောက်ရှိနိုင်ခြင်းမရှိအောင် တားဆီး ပိတ်ပင်သော အရာမှန်သမျှ သို့မဟုတ် သင့်ပေးအပ်သည့် အကူအညီများအား လက်လှမ်းမီ ရယူနိုင်ခြင်း မရှိအောင် အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများ တားဆီးပိတ်ပင်သော အရာ မှန်သမျှသည် အကူအညီပေးအပ်မှုဆိုင်ရာ ကန့်သတ်ချက်များ (access constraint) ပင် ဖြစ်ပါသည်။

1 လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ လက်လှမ်းမီမှု

လက်လှမ်းမီမှုအကန့်အသတ်များနှင့် အစီရင်ခံခြင်း - မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်လှမ်းမီမှုကို စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းနှင့် အစီရင်ခံခြင်းမူဘောင် (AMRF) တွင် လက်လှမ်းမီမှုအတွက် အကန့်အသတ် (၆) မျိုးကို ပါဝင်ဖော်ပြထားသည် -

- (၁) လူသားချင်းစာနာမှုလုပ်ငန်းများအား အကောင်အထည်ဖော်မှုကို နှောင့်ယှက်ခြင်း
- (၂) စစ်ရေးလှုပ်ရှားမှုများနှင့် ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်နေသော ရန်လိုစစ်ပြုမှုများ
- (၃) ရွေ့လျားသွားလာရေးဆိုင်ရာ ကန့်သတ်ချက်များ
- (၄) ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာပတ်ဝန်းကျင်နှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံမရှိခြင်း
- (၅) လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများ/ပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်းများ/အဆောက်အအုံများကို အကြမ်းဖက်ခြင်း/ခြိမ်းခြောက်ခြင်း
- (၆) မြေမြှုပ်မိုင်းများ/မပေါက်ကွဲသေးသော ဗုံးများ (UXO)

1 လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ လက်လှမ်းမီမှု

လက်လှမ်းမီမှု အကန့်အသတ်များ၏ နမူနာများ

- လက်ရှိအာဏာပိုင်များက သင်၏ ခရီးသွားခွင့်ပြုမိန့် (TA) ကို တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းငြင်းပယ်၍ ကျေးရွာ A သို့သာ သွားရောက်ခွင့်ပြုပြီး၊ ကျေးရွာ B သို့ သွားရောက်ရန် ခွင့်မပြုခြင်း။
- စစ်ဆေးရေးဂိတ်တွင် ရဲတပ်ဖွဲ့က သင့်အား ရပ်တန့်၍ တံစိုးလက်ဆောင်တစ်ခုခုတောင်းခြင်း။
- သင်၏ ဝန်ထမ်းများကို လက်ရှိအာဏာပိုင်များက ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းထားခြင်း။
- မြေပြိုမှု သို့မဟုတ် ဖောက်ခွဲရေး (IED) တစ်ခုကြောင့် လမ်းပိတ်ထားခြင်း။
- ကျေးရွာ A တွင် တိုက်ပွဲဖြစ်နေသောကြောင့် သင်၏ မစ်ရှင်လုပ်ငန်းကို ရွှေ့ဆိုင်းရန် လိုအပ်ခြင်း။

လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အခြေခံမူများ

လူသားချင်းစာနာမှု (Humanity)	မည်သည့်နေရာတွင်ဖြစ်စေ လူသားများ ဆင်းရဲ ဒုက္ခခံစားနေရသည် ကို တွေ့ရှိရပါက ကူညီဖြေရှင်းပေးရမည် ဖြစ်သည်။ လူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှုလုပ်ငန်း လုပ်ဆောင်ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက် သည် အသက်များ၊ ဘဝများနှင့် ကျန်းမာရေးကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးရန်နှင့် လူသားဖြစ်တည်မှုကို လေးစားရန် ဖြစ်ပါသည်။
ကြားနေမှု (Neutrality)	လူသားချင်းစာနာ ထောက်ထားမှု လုပ်ဆောင်သူများသည် စစ်မက် ပြုမှုများ၊ တိုက်ခိုက်မှုများတွင် မည်သည့်ဘက်ကမျှ ရပ်တည်ခြင်း မပြုရပါ။ နိုင်ငံရေး၊ လူမျိုးရေး၊ ဘာသာရေး (သို့) အတွေးအခေါ်ဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုများတွင်လည်း ပါဝင်ပတ်သက်ခြင်း မရှိရပါ။
ဘက်လိုက်ခြင်း ကင်းမှု (Impartiality)	လူသားချင်းစာနာ ထောက်ထားမှု လုပ်ငန်းများအား လိုအပ်ချက် တစ်ခုတည်းပေါ်တွင် အခြေခံ၍ လုပ်ဆောင်ရမည်။ အရေးတကြီး ဆောင်ရွက်ပေးရန် အလိုအပ်ဆုံးသော ဆင်းရဲဒုက္ခခံစားနေရသည့် အခြေအနေများကို ဦးစားပေးရမည် ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံသားဖြစ်မှု၊ လူမျိုး၊ ကျား/မ၊ ဘာသာရေး ယုံကြည်ချက်၊ လူတန်းစားအလွှာ၊ သို့မဟုတ် နိုင်ငံရေးအမြင်များကို အကြောင်းပြု၍ ခွဲခြားခြင်း မပြုရပါ။
သီးခြားလွတ်လပ်စွာ ရပ်တည်နိုင်မှု (Independence)	လူသားချင်းစာနာ ထောက်ထားမှု လုပ်ဆောင်ချက်များသည် လုပ်ငန်း များ လုပ်ဆောင်နေသည့် နေရာဒေသနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထားရှိသည့် မည်သည့် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ စစ်ရေး (သို့) အခြား ရည်ရွယ်ချက် မှန်သမျှ၏ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုမှ ကင်းရှင်း၍ သီးခြားလွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရမည်။

လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုအကူအညီများ ပေးအပ်နိုင်မှုအခြေအနေသည် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အခြေခံမူများနှင့် မည်သို့ ဆက်နွှယ်မှု ရှိသနည်း။

လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အခြေခံမူများသည် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သော မိတ်ဖက်များအနေဖြင့် မိမိတို့၏ အကျိုး ခံစားခွင့်ရှိသူများထံ အကူအညီ များ လက်လှမ်းမီ ပေးအပ်နိုင်ရေး ဆက်စပ်သက်ဆိုင်သူများနှင့် ဆက်သွယ်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရာ တွင် အသုံးပြုနိုင်သည့် အထောက်အကူကိရိယာတစ်ခု ဖြစ်ပါသည် -

- ❖ ဆက်စပ်သက်ဆိုင်သူများနှင့် ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ခြင်းနှင့် ဒေသခံများ၏ ယုံကြည်လက်ခံမှု ရရှိခြင်း၊
 - ❖ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုအဖွဲ့အစည်းများအားလုံးသည် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု ဆိုင်ရာ အခြေခံမူများအား တစ်ပြေးညီလိုက်နာကျင့်သုံးရမည်။
 - ❖ ကျွန်ုပ်တို့သည် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုလုပ်ဆောင်သူများအဖြစ် မည်သို့မည်ပုံ လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်နေကြောင်း ရှင်းပြရာတွင် ထိုအခြေခံမူများက အထောက်အကူပြုနိုင်သည် -
 - ❖ အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများအား ရွေးချယ်ပုံ၊ အထောက်အပံ့များ ဖြန့်ဝေခြင်းမပြုမီ ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်မှု ပြုလုပ်ရခြင်း အကြောင်းရင်း၊ အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများ၏ အချက်အလက်များအား ပေးအပ်နိုင်မှု မရှိရခြင်းအကြောင်းရင်း၊ စသည်။

လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုအကူအညီများ ပေးအပ်နိုင်မှုအခြေအနေသည် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အခြေခံမူများနှင့် မည်သို့ ဆက်နွှယ်မှု ရှိသနည်း။

- ❖ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု လုပ်ဆောင်သော မိတ်ဖက်များအကြား အသံတစ်သံတည်း ထွက်ကာ စုပေါင်းညီညာစွာ ပြောဆိုဆွေးနွေးနိုင်ခြင်းနှင့် တင်းမာမှုများ ပြေလျော့စေခြင်း၊
 - ❖ မည်သည့်ဆက်စပ်ပတ်သက်သူများနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံသည်ဖြစ်စေ ကျွန်ုပ်တို့သည် လူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အခြေခံမူများကို လိုက်နာကျင့်သုံးရမည်။
 - ❖ ရပ်ရွာလူကြီးတစ်ဦး၊ EAO အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ သို့မဟုတ် အစိုးရဝန်ကြီးဌာနတစ်ခု မည်သူပင်ဖြစ်စေ လိုက်နာကျင့်သုံးရမည်။
- ❖ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ မိတ်ဖက်များအားလုံးသည် တူညီသည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း၊ အခြေခံမူများအား လိုက်နာကျင့်သုံးမည်ဆိုလျှင် ပြင်ပဖိအားများဒဏ်ခံရမှု ပိုမိုနည်းပါးမည်ဖြစ်သည်။
 - ❖ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုမှ အကူအညီများ ပေးအပ်နိုင်ရေးအတွက် တံစိုးလက်ဆောင်ပေးလိုက်မည်ဆိုလျှင် အခြားအဖွဲ့အစည်းများ အားလုံးထံမှလည်း တံစိုးလက်ဆောင် ရရှိရန် မျှော်လင့်လာကြမည်ဖြစ်သည်။

3 လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ လက်လှမ်းမီမှုနှင့် စည်းမျဉ်းတို့၏ ဆက်စပ်မှု

“

ကျေးဇူးတင်ပါသည်

”